

НОВИ САД - На данашњи дан 1922. године рођен је Дејан Медаковић, српски историчар уметности, историограф, књижевник, председник Српске академије наука и уметности од 1999. до 2003. Рођен је у Загребу, тада Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, у породици која је дала низ великана српске културе. Гимназију је завршио у Сремским Карловцима. Од 1942. радио је у Музеју кнеза Павла, а након рата у Музеју града Београда, Министарству за науку и културу и Савезном заводу за заштиту споменика културе, потом у Историјском институту САН (1952-1954). Докторирао је тезом "Графика српских штампаних књига XV-XVII века" 1954. Предавао је на Филозофском факултету у Београду до пензионисања 1982. У Матици српској руководио је истраживањима из области историје уметности. Уређивао је "Зборник за ликовне уметности Матице српске". Бавио се сироким распоном тема, од средњовековне уметности до модерног сликарства, али највише - српским бароком, српским културним приликама у 18. в. и српским сликарством 19. в. Аутор је и неколицине књижевних дела и више збирки поезије. Руководио је и основао (или обновио) низ културних и научних пројеката, попут "Вукове задужбине". Од 1995. редовни је члан Европске академије са средиштем у Салцбургу, а редовни члан Лајбницевог друштва (Берлин) и почасни члан Румунске академије постао је 2001. Добитник је награде за животно дело (Седмојулске), аустријске Гинделдз награде, Хердерове награде. Био је почасни грађанин Сремских Карловаца. Дела: "Београд на старим гравирама", "Српски сликари 18. века", "Путеви српског барока", "Сведочења", "Истраживачи српских старина", "Барок код Срба", "Савина", "Сент Андреја", "Летопис Срба у Трсту", "Срби у Бечу", коаутор "Историје српског народа" 1-10 СКЗ, "Хиландар", сећања: "Ефемерис" 1-5.

Данас је уторак, 7. јул, 2026. године.

1307 - Умро је енглески краљ Едвард I "Дугоноги", који је током владавине од 1272. до смрти реформисао законодавство и успоставио чврст административни систем, проширивши га и на Велс, чију је аутономију укинуо.

1752 - Рођен је француски проналазач Жозеф Мари Жакар, који је 1801. изумео механички ткачки разбој, назван њему у част "Жакарова машина".

1816 - Умро је енглески писац и политичар ирског порекла Ричард Бринсли Батлер Шеридан, чије се комедије нарави одликују изврсним комичним ликовима и духовитим дијалогом. Као члан британског парламента од 1780. до 1812. прославио се као сјајан оратор. Дела: комедије "Школа оговарања", "Супарници", "Критичар".

1854 - Умро је немачки физичар Георг Симон Ом, који је открио однос струје електромоторне силе и отпора у електричном колу, назван према њему Омов закон. Дао је знатан допринос акустици, оптици кристала и математици. Јединица за мерење електричног отпора у међународном систему мера њему у част названа је - ом.

1860 - Рођен је аустријски композитор и диригент Густав Малер. Био је директор Државне опере у Бечу. Под утицајем Лудвига ван Бетовена и Рихарда Вагнера стварао је композиције изразитог драмског набоја и снажних емоција. Дела: десет симфонија, циклуси соло песама за глас и оркестар "Песма о земљи", "Песме младића-путника", "Дечаков чудотворни рог", "Песме о мртвој деци".

1887 - Рођен је руски сликар јеврејског порекла Марк Шагал, изузетан колориста и цртач, један од најоригиналнијих сликара 20. века. Већи део живота провео је у Паризу, али се инспирисао руским фолклором и успоменама из детињства. У графичким циклусима илустровао је "Мртве душе" Николаја Гогоља, "Хиљаду и једну ноћ" и Библију. Такође је осликао париску Оперу, синагогу у Јерусалиму, зграду УН и урадио је витраже у катедрали у Мецу.

1898 - САД су анектирале Хавајска острва. У прво време Хаваји су имали статус колоније, односно прекоморске територије Сједињених Држава, да би 1959. постали педесета савезна држава САД.

1899 - Рођен је амерички филмски режисер Џорџ Дуи Кјукор, холивудски перфекциониста, посебно успешан у филмској музичкој комедији. Филмови: "Мала жена", "Силвија Скарлет", "Ромео и Јулија", "Јуче рођена", "Звезда је рођена", "Девојке", "Му Фаир Ладу", "Дејвид Коперфилд", "Филаделфијска прича".

1911 - Рођен је италијански композитор Ђан Карло Меноти, чије су опере с темама из савременог живота, за које је сам писао либрета, стекле изузетну популарност. Успешно је комбиновао драматске ситуације карактеристичне за 20. век са традиционалном формом италијанске опере, а у компоновању се ослањао на традиционалне хармоније. Дела: опере "Конзул", "Медијум", "Амелија на балу", радио опере "Девојка и лопов", "Телефон", балет "Себастијан".

1930 - Умро је енглески писац Артур Конан Дојл, лекар по професији, који се прославио као аутор криминалистичких романа и приповедака у којима су главни јунаци измишљени детектив Шерлок Холмс и његов пријатељ др Вотсон. Зачетник је тог специфичног књижевног жанра. Битно мању пажњу привукао је најбољим делима, солидним историјским романима. Племићку титулу добио је 1902. за заслуге у одбрани британских интереса, посебно у другом Бурском рату. После погибије сина у Првом светском рату, одао се мистицизму. Дела: романи "Гримизна студија", "Пустоловине Шерлока Холмса", "Успомене Шерлока Холмса", "Баскервилски пас", "Бели одред", "Изгубљени свет", "Велики бурски рат", историјска студија "Историја британског похода у Француској и Фландрији", дело о спиритуализму "Историја спиритуализма", мемоарска проза "Успомене и пустоловине".

1932 - Рођен је је Џо Завинул, аустријски џез-пијаниста. Рођени Бечлија (Јозеф Ерих Завинул) ушао је у историју џеза светским хитовима "Mercy, Mercy, Mercy" и "Birdland". Основао је 1970. бенд "Weather Report", који је постао један од најзначајнијих бендова у историји џеза. У њему су свирали бројни велики музичари попут саксофонисте Вејна Шортера, бубњара Питера Ерскајна и басисте Жака Пасториуса. Завинул је доцније 1987. основао "Завинул синдикат", бенд у којем су се такође смењивали врхунски музичари. Џез магазин "Даун бит" је чак 28 пута проглашавао Завинула најбољим џез пијанистом.

1935 - Умро је српски хемичар Сима Лозанић, први ректор Београдског универзитета, члан, извесно време и председник, Српске краљевске академије. Био је професор хемије на Филозофском факултету Велике школе и потом Универзитета у Београду, министар привреде и спољних послова у владама Србије 1894. и 1905. Изучавао је органску хемију, агрикултурну хемију и минералне сировине.

1937 - Јапанска армија напала је кинески гарнизон код Лучиоа (мост Марка Пола) близу Пекинга. Отпор кинеских снага Јапан је искористио као повод за агресију на Кину.

1941 - Жикица Јовановић Шпанац, борац локалног партизанског одреда, започео је оружану борбу под вођством КПЈ. Он је у Белој Цркви, на локалном ивандањском сеоском вашару, убио двојицу припадника жандармерије - Миленка Браковића и Богдана Лончара. Овај догађај прихваћен је касније као почетак устанка у Србији, односно Југославији.

1957 - Рођен је Јарослав Пап, фоторепортер. Средњу школу похађао је у Новом Саду, и врло млад посветио се фотографији. Професионално, као фоторепортер ради од 1984, у прво време у новосадском Дневнику, потом у агенцији Танјуг и у Радио телевизији Војводине. Покривао је најразличитије догађаје, политичке, ратна збивања, али његово опредељење била је природа. Имао је више од 60 самосталних изложби. Оснивач је покрета "Фото лов". С великом љубављу и изузетним успехом незаборавним фотографијама овековечио је лепоте и природу родне Бацке и уопште Војводине.

1960 - Правдајући се заштитом угрожених живота својих држављана, Белгија је, само седам дана после проглашења независности Конга (до тада колонија Белгијски Конго) упутила падобранске јединице у ту афричку земљу, после побуне у војсци Конга и бројних напада на Европљане. Конгоански председник владе Патрис Лумумба невољно се сагласио, али је убрзо потом затражио интервенцију УН. Провинција Катанга објавила је затим отцепљење. Лумумба, лидер покрета за самосталност, велики песник и симбол конгоанске независности збачен је септембра 1960, одведен у Катангу и убијен јануара 1961.

1978 - Соломонова острва у југозападном делу Тихог океана стекла су независност и ушла у Британски комонвелт после 85 година британске колонијалне управе.

1981 - Председник САД Роналд Реган предложио је Сандру Деј О'Конор за судију Врховног суда и она је у септембру 1981. постала прва жена члан највише америчке судске инстанце.

1994 - У Јемену је окончан двомесечни грађански рат уласком севернојеменских трупа у главни град Јужног Јемена Аден.

1995 - Бивши шеф италијанске дипломатије Ђани де Микелис осуђен је због корупције на

четири године затвора.

1998 - У Нигерији је под сумњивим околностима умро најпознатији политички затвореник Мошуд Абиола, за ког се тврди да је 1993. добио изборе у тој афричкој земљи. Његова смрт изазвала је вишедневне nerede.

1999 - Америчка дуванска индустрија претрпела је тежак ударац пошто је судска порота у Флориди саопштила да је пушење узрок многих болести, што је та индустрија прикривала од јавности.

2005 - У серији експлозија које су потресле лондонски метро и разнеле један градски аутобус, погинуле су 52, а повређено око 700 особа. Терористичка мрежа Ал-Каида-џихад у Европи преузела је одговорност за ове бомбашке нападе у самом центру британске престонице.

2007 - Најмање 100 људи је погинуло, а 250 је рањено у Туз Курмату, граду на северу Ирака, када је на препуној пијаци бомбаш-самоубица дигао у ваздух камион пун експлозива.

2007 - Проглашено је "нових" седам светских чуда током свечаности на стадиону Бенфике у Лисабону. Велики зид у Кини, Петра у Јордану, Статуа Христа Спаситеља у Бразилу, Мачу Пичу у Перуу, пирамида Чичен-ица у Мексику, Колосеум у Риму и Таџ Махал у Индији. До оваквог избора је дошло гласовима око 100 милиона људи широм света путем интернета односно мобилних телефона. Критичари овог избора међу којима и УНЕСКО сматрали су да светска чуда не треба бирати јавним гласањем. Египатске пирамиде у Гизи су једине остале са изворне листе седам светских чуда старог века, на којој су се још налазили Семирамидини висећи вртови у Вавилону, Артемидин храм у Ефесу, статуа Зевса у Олимпији, Маузолеј у Халикарнасу, Колос са Родоса и Фарос у Александрији.

2014 - Умро је Едуард Шеварднадзе, бивши председник Грузије, последњи министар спољних послова Совјетског Савеза.

2014 - Преминуо је Бора Тодоровић, легендарни српски глумац. Позоришни ангажман започео је у Београдском драмском позоришту, а највећи део радног века провео је у Атељеу 212. На филму је остварио бројне упечатљиве улоге, а многе његове филмске реплике широко су популарне и цитиране. Добитник је низа награда укључујући Стеријину, "Ђуран", "Зоранов брк", "Павле Вуисић".

2016 - Пет полицајаца је убијено, а 11 особа је рањено у Даласу, Тексас, САД. Нападач, Афроамериканец, имао је расистичке мотиве, пуцао је искључиво на белце, током протеста одржаваних због страдања двојице Афроамериканца приликом полицијских интервенција у Минесоти и Луизијани.

2017 - Уједињене нације су усвојиле Споразум о забрани нуклеарног оружја. То је први правно обавезујући мултилатерални споразум о нуклеарном разоружању након две деценије. За споразум су гласале 122 државе, Холандија је гласала против, а Сингапур и земље које то наоружање поседују су бојкотовале изјашњавале.

2021 - Председник Хаитија Жовенел Моизе убијен је у резиденцији, при чему је повређена и његова породица. Моизе се суочио с протестима чим је ступио на позицију председника 2017. Противници су га оптуживали за ауторитарност и тежње ка диктатури. Наоружани нападачи, убице Моизеа, представили су се као агенти америчке Агенције за борбу против наркотика (DEA) што су званичници САД одбацили. Према накнадним тумачењима, убиство је можда последица његових настојања да обузда нарко картеле.

- Српска православна црква данас обележава рођење Светог Јована Крститеља (Претече). Свети Јован Крститељ је предсказао долазак Христов и крстио Исуса Христа у реци Јордану. Народски назив за овај велики хришћански празник код Срба је Ивањдан. За светог Јована Претечу, Христос је рекао да је "највећи између рођених од жене". Међу новозаветним личностима свети Јован Крститељ заузима сасвим посебно место.

(Танјуг)